

Detal – marzenie o tożsamości miejsca

A detail – a dream of the identity of a place

Z każdym mieszkaniem, domem oraz z ich otoczeniem nierozdzielnie związane są formy uzupełniające, zwane dawniej dekoracyjnymi, a funkcjonujące pod ogólną nazwą – detal. Detal ów może spełniać rolę konstrukcyjną (np.: słup, filar, gzyms), funkcjonalną (np.: okno, poręcz, komin) i oczywiście dekoracyjną. W większości wypadków role te są połączone.

Funkcjonalne z założenia schody (stopnie, belki, poręcze), stanowiące też zespół konstrukcyjny, zarówno na zewnątrz budynku mieszkalnego jak i w jego wnętrzu mogą przybierać bardzo atrakcyjne formy. Formy te, tak współczesne jak i historyzujące niewątpliwie nadają miejscu swoisty charakter. Gzymsy, pełniące rolę konstrukcji obrzeży dachowych, chronią też ściany budynku przed opadami, a począwszy od starożytności po dziś są mniej lub bardziej ciekawymi formami dekoracyjnymi. Podobnie jak posiadające ściśle określoną historycznie funkcję: cokoły, wykusze, balkony czy attyki.[1]

Some supplementing forms, formerly known as decorative, functioning under a general name – a detail – are inseparably related with every flat, house and their surroundings. This detail may play a constructional (e.g.: a pole, a pillar), functional (e.g.: a window, a handrail) and, of course, decorative role. In most cases, these roles are combined.

Originally functional stairs (steps, beams, handrails), also making a constructional unit, can take on some very attractive forms both outside a residential building and inside it. These forms, contemporary and historical, give a place a unique character. Frontages, playing the role of the construction of roof outer edges, also protect the walls from precipitation, and since antiquity have been more or less interesting decorative forms, just like pedestals, bay windows, balconies or attics with a specific historical function.[1]

▲▼ Wnętrze domu jednorodzinnego w Wieliczce (arch. W. Kocjan, wykonanie „Portico”). Interior of a single-family house in Wieliczka (arch. W. Kocjan, implemented by “Portico”).

▲▼ Wnętrze domów jednorodzinnych w Wieliczce i w Krakowie (arch. W. Kocjan, wykonanie „Portico”). Interiors of single-family houses in Wieliczka and in Kraków (arch. W. Kocjan, implemented by “Portico”).

Przeżywające dziś swój renesans obramienia okien mają swoją genezę w czasach, kiedy osadzając ościeżnice okienne w nierównych murach z kamienia trzeba było stosować jednolitą ramę. Towarzyszące elementom naturalnym jak zieleń i woda: ścieżki, murki, ogrodzenia czy mostki określają charakter otoczenia domu, zaś o atmosferze jego wnętrza, o niepowtarzalności i tożsamości decyduje kolor – barwy dominujące, światło – naturalne i sztuczne, ewentualny ornament i wyposażenie. Wpływ na jakość wnętrza ma też widok z okna, rośliny domowe, wszystkie przedmioty i zapach.

Window frames, which are more and more popular again, have their origin in the times when it was necessary to use a uniform frame while installing window casings in rough walls of stone. Paths, walls, fences or bridges, accompanying such natural elements as greenery and water, determine the character of the surroundings of a house. The atmosphere of its interior is determined by colour – dominant hues, light – natural and artificial, possible ornament and equipment. The quality of an interior is also influenced by the sight from a window, domestic plants, every object and smell.

▼ Zewnętrzne schody kamienne i fragment ściany garażowej. Dom jednorodzinny w Krakowie (arch. W. Kocjan, wykonanie „Portico”). External stone stairs and a fragment of a garage wall. Single-family house in Krakow (arch. W. Kocjan, implemented by “Portico”).

▲ Dom jednorodzinny – Podgórk Tynieckie, Kraków (arch. J. Wowczak, wykonanie „Portico”). Single-family house – Podgórk Tynieckie, Cracow (arch. J. Wowczak, implemented by “Portico”)

We własnym domu, mieszkaniu powinniśmy czuć się komfortowo i „u siebie”. Mając możliwość budowania go i urządzania mamy szansę zrealizować swoje marzenia, pomysły, wizje związane z miejscem zamieszkania – miejscem, które powinno odzwierciedlać naszą osobowość, być jedyne i niepowtarzalne. Traktując często zbyt dosłownie przekazy medialne, które oferują nam szereg propozycji dotyczących wyposażenia wnętrz, a pozbawionych cech indywidualności, zatracamy niestety swój styl i w schematycznie urządzonej pomieszczeniach czujemy się źle i obco.

We should feel comfortable in our own houses, flats. Since we can build and arrange them, we have a chance of realizing our dreams, ideas, visions of a place of residence – a place which ought to mirror our personalities, be one of a kind. Taking media messages, which offer a great number of examples of interior equipment without any individual features, too literally, we unfortunately lose our style and feel bad and strange in schematically arranged rooms.

▼ Ścieżka kamienna, Kraków (arch. W. Kocjan, wykonanie „Portico”). Stone path, Cracow (arch. W. Kocjan, implemented by “Portico”).

▲ Obramienie okienne – piaskowiec. Dom jednorodzinny, Kraków (arch. W. Kocjan, wykonanie „Portico”). Window frame – sandstone. Single-family house, Cracow (arch. W. Kocjan, implemented by “Portico”).

▼ Rekonstrukcja starego muru przy ulicy Kociuszki, Kraków (arch. W. Kocjan, wykonanie „Portico”). Reconstruction of an old wall in Kociuski Street, Cracow (arch. W. Kocjan, implemented by “Portico”).

▲ Fragment wykończenia narożnika – wapień tyniecki. Dom jednorodzinny, Kraków (arch. W. Kocjan, wykonanie „Portico”). Fragment of a corner – Tynec limestone. Single-family house, Cracow (arch. W. Kocjan, implemented by “Portico”).

▼ Obramienie okienne. Dom jednorodzinny, Kraków (arch. W. Kocjan, wykonanie „Portico”). Window frame. Single-family house, Cracow (arch. W. Kocjan, implemented by “Portico”).

Tymczasem po okresie fascynacji produkcją masową odżywają w nas pragnienia posiadania rzeczy, które jak w poprzednich epokach tworzone były z myślą o konkretnym użytkowniku, które mogą być przekazywane z pokolenia na pokolenie, które mają lub będą mieć własną historię.

W Polsce, kraju o bogatej historii gdzie tradycyjna forma, mimo wielu politycznych i kulturowych zawirowań, nie odeszła w zapomnienie pojawia się ostatnio często pytanie o interpretację tej formy. W jakim stopniu należy nawiązywać do historii, a w jakim się jej przeciwstawiać? Jak wypracować racjonalny kompromis w tym zakresie – kompromis, który wydaje się być wyznacznikiem naszych czasów.[3]

Poza rozważaniami teoretycznymi [2], [3], [5] odpowiedzi należy szukać w powstających obecnie realizacjach, w których współczesny człowiek, inwestor, użytkownik domu stara się spełnić swoje marzenie o tożsamości, o identyfikowaniu się z określonym miejscem na ziemi. Zastosowanie detalu daje mu ogromne możliwości. Czy to bowiem bogata rezydencja, czy skromne mieszkanie, to właśnie detal ma szansę uczynić miejsce naszym, jedynym i niepowtarzalnym.

Literatura:

1. T. Broniewski *Historia architektury dla wszystkich*, Wrocław 1990,
2. D. Pearson *Przyjazny dom*, Warszawa 1998,
3. Z. Gądek *Architektura miejsca*, Kraków 1996,
4. E. Rettelbusch *Stilhandbuch*, Stuttgart, 1960,
5. K. Duijvestein *Building & Environment. Thinking In Systems Designing In Variants*, Rotterdam 1995

Yet, after a period of fascination in mass production, we wish to possess things which, as it used to be, are created for a specific user, which can be passed down, which have or will have their own history. In Poland, a country with a rich history, where a traditional form has not been lost in the mists of time despite many political and cultural disturbances, a question about the interpretation of this form has emerged lately. To what degree should we refer to history and to what degree should we oppose it? How to work out a rational compromise in this range – a compromise that seems to be a determinant of our times.[3] Apart from some theoretical consideration [2], [3], [5], we should look for an answer in present implementations in which a contemporary man, investor, user of a house tries to fulfill his dream of identity, of identifying himself with a specific place on Earth. Using a detail gives him great opportunities. In rich mansions and plain flats, a detail may make a place our own, one and only and unique.

Literature:

1. T. Broniewski *History of Architecture for All*, Wrocław 1990,
2. D. Pearson *A Friendly House*, Warsaw 1998,
3. Z. Gądek *Architecture of a Place*, Cracow 1996,
4. E. Rettelbusch *Stilhandbuch*, Stuttgart 1960,
5. K. Duijvestein *Building & Environment. Thinking in Systems Designing in Variants*, Rotterdam 1995

◀ Kamienna ścieżka w ogrodzie, Kraków (arch. W. Kocjan, wykonanie „Portico”). Stone path in a garden, Cracow (arch. W. Kocjan, implemented by “Portico”).

▼ Fragment wnętrza mieszkalnego. Dom jednorodzinny, Kraków (arch. W. Kocjan, wykonanie „Portico”). Fragment of a residential interior. Single-family house, Cracow (arch. W. Kocjan, implemented by “Portico”).

